

נפשו גחלים תלהט

גליון 466 פורים תשפ"ו

ניצוצות ממשנת הגאון הצדיק ר' ישראל אליהו וינטרויב זצוק"ל

לתרומות והנצחות, הוספת מנויים, הצעות והערות יש לפנות בטלפון: 0-7695449 או למייל 1nafsho@gmail.com
ניתן להוריד עלונים קודמים באתר "דרשו" "בינינו"

פורים מפליא גם את גופן של ישראל

ישראל, אבל חציו השני של האדם הוא גופו וצריך להפריד את החטא גם מן הגוף, וזה יתכן רק במחייית עמלק, כי אז"ל איזהו אל זר בגופו של אדם זה יצור שהוא הבעל מחלוקת החולק על המקום, ומחיייתו מסלק את האל זר מתוך האדם ונעשה הגוף עצמו מסולק מן החטא.

בפורים צריך החטא להסתלק מחלקו התחתון

ולזה צריך לנסות את הגוף לתת לו ע"פ דעת תורה שישאר גוף בלי שכל ונראה איך ינהג, ולזה תקנו חז"ל שתיה בסעודת פורים כדי שמה שהיה ביה"כ 'ונפלינו' מן האומות - שהם מקור החטא - בנשמתם של ישראל, עתה בפורים צריך לעשות 'ונפלינו' על הגופים של כלל ישראל, דגוף היהודי אינו אותו גוף דאף בשכרותו שמסתלק מנשמתו אינו נוהג כגוי, זהו תיקון השתיה בסעודה שיהיה 'ונפלינו' בהאי סעודה דפורים, וז"ש שפורים תמצית כל המועדים, כי יוה"כ הוא שבת שבתון, וכמו ששבת מקור כל הימים כן יוה"כ מקור כל המועדים, יש לנו בקבלה מהגר"א דמ"ש ריש פ' אמור ביום השביעי שבת מדובר על יוה"כ שהוא שבת של המועדים ושאר ו' מועדים הם הו' ימים שמותר בהם אוכל נפש, ופורים שהוא גמר היוה"כ איך שהוא יורד לעולמינו, איך שכלל ישראל עושים אחיזה כאן בעולם, הוא באמת תמצית כל המועדים. לחיים!

פורים מחבר את ישראל לתושבע"פ

כתיב 'וימי הפורים האלו לא יעברו מתוך היהודים' וכתב הרמב"ם סוף הלכות מגילה ומקורו מחז"ל שפורים לא יתבטל, והיינו שלע"ל כל המועדים יחשך אורם מחמת כל מה שיהיה לע"ל, אבל פורים ישאר, פשטות הדברים הוא ע"פ מ"ש סוף"ק דברכות שזכירת יצי"מ תהיה טפלה לזכירת שעבוד מלכויות, והאור שיאיר לע"ל יהיה ע"פ הגאולה משעבוד מלכויות וגאולת מצרים תהיה טפלה לזה, כן כל המועדות שהם זכר ליציאת מצרים יהיו טפלים להאור דלע"ל.

אומרים בשם הקאצק'ער שבפורים יש את כל המועדים בתוכו, איתא מהגר"א היות שביוה"כ מצד המועד שבו חסר בו החלק של 'לכם' שהוא חלק הסעודה שמצד התענית א"א לקיימו, ההשלמה לזה היא בפורים. ומה פורים מחותן עם יוה"כ? לכאן' הם ב' ימים שונים מן הקצה אל הקצה, ואמר הגר"א שיש ביניהם השוואה בזה שביוה"כ ניתן בו לוחות שניות ובפורים קיימו וקבלו ועשו אחיזה בתורה, לכן פורים יכול להיות משלים ליוה"כ את הסעודה שהיתה חסרה ביומו. והנה ביוה"כ היה בו עוד פרט שהוא יום סליחה ומחילה, שקבלנו ע"י י"ג מדות הרחמים, ושם איתא שמשא רבינו ביקש 'ונפלינו' אני ועמך שיהיה הפרש גמור בין ישראל לעמים, ואם סעודת פורים משלים את יוה"כ מוכרח שיש בו ג"כ ענין זה דיוה"כ הפרש ישראל מן העמים, דהנה יוה"כ מנקה את ישראל מן החטאים לגמרי, ואיתא ברמב"ם שהתשובה היא עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, דהיינו שכהיום הוא מופרש לגמרי מן החטא, נמצא דיוה"כ מפרש את האדם מן החטא וזה ענין 'תענו את נפשותיכם' כי הנפש שייכת לחטא כדכתיב 'נפש כי תחטא'. סיבת החטא בבריאה הוא מ"ש חז"ל עה"פ ואהבת בכל לבבך 'שלא יהיה לבך חלוק על המקום' שלא תאמר יש לי דעה אחרת ח"ו אני אוהז אחרת.

ביוה"כ נסתלק החטא מחלקו העליון

השרש לבעל מחלוקת בבריאה הוא עמלק, הראשון היה הנחש הקדמוני שחלק על רשות של מעלה ורצה לעשות רשות שניה שאמר 'והייתם כאלקים' וכתב (ישעי' יד) משרש נחש יצא צפע ואז"ל צפע בגימ' עמלק, ובמחייית הבעל מחלוקת אין חטא בעולם וחוזר האדם לדעתו של הקב"ה ומתבדל מדעתו של נחש, ממילא בפורים שמדובר על מחייית עמלק הוא המשך של היוה"כ, יוה"כ סילק את עולם החטא מישראל, ומחייית עמלק מסלק את החטא מן העולם, ועוד ביוה"כ נסתלק החטא מן התעלומות - מהרוממות של

דבר המערכת

רבינו היה מפליא בדברי תורה עמוקים בעת משתה היין כידוע לבאי ביתו. בספר נפש אליהו על פורים לקטו רבים מהד"ת שנאמרו אז. משם לקחנו דברי המשתה של שנת תשמ"ט

הבהרה: מחמת סגנונו היחודי שאינו שווה לכל נפש דברי תורתו של רבינו זצ"ל עוברים עריכה ועיבוד לשוני כפי שנעשה בספר "נפשו גחלים תלהט" ש"ל בעדודו. על כן כל שגיאה וטעות נא לתלות אך ורק בעורך. כל הערה תתקבל בברכה.

המערכת

סדרה חדשה כעת בקול הלשון "מלחמה בעמלק בעבודת הנפש"

"עבודת התפילה עפ"י משנת רבינו זצוק"ל", סדרת השיעורים בספר דעת תבונות ושאר המדורים הותיקים בטחון, י"ג עיקרי

תקופת פורים היתה לפני בנין בית שני אחר התחלתו לפני הגמר, וידוע מחז"ל שבית שני היה שונה מן הראשון באופי התורה, דבראשון היו נביאים שדבריהם תורה שבכתב, ובבית שני נפתח כל התורה שבעל פה, והיינו שלפני בית שני היה צריך להיות מעשה פורים, כיון שאז"ל אהא דכפה עליהם הר כגיגית מכאן מודעה רבה לאורייתא, והרי ישראל ואורייתא חד שהם דבוקים בתורה באופן שאין פירוד ביניהם, ואם יש אפשרות למסירת מודעה הרי חסר בה' ישראל ואורייתא חד' וכדי להחזיר את ה' ישראל ואורייתא חד' שיהיה מורגש בלבבות, צריך לבטל את המודעה.

ישראל ואורייתא חד בתושבע"פ

בבית ראשון שהיה תורה שבכתב אשר עליה אין להוסיף וממנה אין לגרוע, אינה עדיין במדרגה של כלל ישראל בעולמנו לגמרי, כי אינה על דעת חכמי ישראל עדיין, ולא נעשית חד עם חכמי ישראל, ממילא לא הפריעה האפשרות למסירת מודעה על מתן תורה, אבל כשבאים לבנות בית שני ששם היו צריכים את הגילויים של תורה שבעל פה, וכדאיתא בחז"ל שפתחו לפנייהם תושבע"פ לכל ארכה ורחבה, לכן כאן צריך להרגיש את ה' ישראל ואורייתא חד' בכל התוקף, כי אין לך 'חד' יותר מזה שניתנה תורה על דעת חכמי ישראל, און יידישע קעפ ווערן שטיקער תורה, והיה מוכרח להיות ביטול על מהלך המודעה, כדי לקשור את ישראל ואורייתא [כדי צו פאר קניפען ישראל ואורייתא חד].

איתא בחז"ל ס"ר אותיות בתורה וס"ר נפשות בישראל, היינו שמעמקי הנפשות דכלל ישראל הם חצובים [אויס גיקריצט] מאותיות התורה ממש, והם הם אותיות התורה עצמה. ואמרו רבי יהושע אומר כשבא עמלק להזיק את ישראל מתחת כנפי אביהם שבשמים אמר משה לפני הקב"ה רבונו של עולם רשע זה בא לאבד בניך מתחת כנפך ספר תורה שנתת להם מי יקרא בו (מכילתא). והנה זמן שיכול להיות סכנה על כל התורה היה רק בזמן המן, שהיה חשש על כל ישראל ויש כאן שאלה של עקירת כל התורה, וכשמחזירים לכלל ישראל את נפשותם היינו שחזרה תורה לינתן להם, עד כמה שהתגלה במעמקי הנפשות רוב הרוממות שלהם שמגיע עד אותיות התורה ממש, שהם בעצם למעלה מדעתו של אדם עליו, עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע אפילו אות אחת כנ"ל, ומגיע עד רום גבהי מרומים מקום שאין יד אדם מגעת, אז כפי שיעור הגילוי בנפשות ישראל כן השמחה ביום זה, וכיון שפורים משלים את הסעודה דיוה"כ לכן הוא בהפלגה יותר מסעודת המועדים.

נקודת העצמיות והחיזוק שיש בפורים

וזהו כל המועדים עתידים להבטל כלפי האור דלע"ל חוץ מפורים, כי העליות והשטייגען דלע"ל יהיו הרבה יותר גבוה מעליות המועדים כהיום, כמאה"כ ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את ישראל ממצרים אלא מארץ צפון וכו', אבל כלפי נקודת עצמיות נפשות ישראל שקבלו בפורים, זה תורה בעצם, וכמו שהיא למעלה מדעתו של אדם, וכל השטייגען של לע"ל אינו נוגע לזה, זה המעלה של פורים מעל מהלכי המועדים,

וזהו דאיתא בכתבים שכל המועדים הם מבינה, שממנה דרכי השמחה, כי בהתבוננות והשגת ענין נהיה שמחה, כהא דאין לך שמחה כהתרת הספקות, אבל השמחה של לקבל את העצמיות שהיא רוממות שאין לה חקר ואין לה סוף, זה אבא יסד ברתא, והוא דבר אחר לגמרי, וזה נפתח בפורים אף שהיה בזמן הגלות. וזה היה חסד שאין דוגמתו כהכנה לבית שני, כי היה צריך להפתח תורה שבע"פ וזה רק אחר הסרת המחיצה של המודעה כדי שיהיו ישראל ואורייתא חד ממש, לכן היתה הצרה הגדולה על כל התורה כולה עם ישראל יחד, כדי לקושרם בקשר חד גמור, זהו הרוממות דפורים, ברחוב זה נראה נעבאך עניות בדעת אך צריך לצאת מהפורים בהשגת קצת יותר קשר בנפש פנימה עם התורה"ק, כי הנפש היא באמת אות אחת מן התורה שאינה יכולה להפרד מן התורה, וצריך לקבל מהפורים חיזוק בלימוד התורה. וסגולת הדבר הוא בסעודת פורים שהיא השמחה על הדבר הזה, ובמעשה קונים הרגשות, כמבואר בכל ספר החינוך שהמעשה מביא לידי הרגשה. לחיים! לחיים!

הנס מתפשט בכל אברי האדם

כתיב זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו, אימתי ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו הוי אומר בשעת מרדכי, כי בכל העולם נודע מאותו נס בכל קכ"ז מדינות, והשרש לכה פרסומי ניסא הוא משום שפורים הוא השלמה ליוה"כ כנ"ל והיות יוה"כ מופשט מן הגשמיות לגמרי כדי לנקות את ישראל מן החטא לגמרי לפני ה' תטהרו' זה רק ע"י שמתרוממים לעולם שאין בו חטא כמבואר בחז"ל, ועולם שאין בו חטא זה עוה"ב שלא יהיה שם גופניות, ממילא לא יהיה סיבה לחטא, ולכן אין אכילה ושתייה ביוה"כ, ובעולם ההוא כבוד שמים מתפשט על הכל ונשגב ה' לבדו ביום ההוא קאי על האלף השביעי כמבואר בפ' חלק, והיות פורים גמר היו"כ מוכרח שיתפשט בו כבוד שמים עד הסוף ו'ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו' אותה הארה שהיתה בעולם ההוא ונשגב ה' לבדו ביום ההוא נעשה 'לבדו' כאן בגשמיות ממש, ומה"ט איתא באדר"נ כל מה שיש באדם יש בעולם, וכל אבריו וגידיו של אדם יש להם מקביל בעולם, ממילא ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו דנתפשט כבודו ית' בכל אברי העולם.

וזה הכשרה שבפורים שהוא עומד על הנס הזה, יוכל להתפשט בו כבוד שמים על כל המקביל באדם אל העולם, דהיינו כל איבריו וגידיו, ואיך הוא הציור בזה בהגופים של ישראל, זה סעודת פורים, שבה נתקן עד זיבולא בתרייתא של הסעודה שהוא סילוק השכל שבהסעודה, ועד שם התפשט "אז א יידישע גוף" בכל איבריו וגידיו יש בו את 'ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו' ויש לו אחיזה והרגשה ורצון לכבוד שמים, וכעת הוא נמשך אחריו ית' אפילו שלא מדעת, זה נקודה שצריך לקחת מפורים, ויש לקוות ולבקש ממנו ית', וכל הפושט יד נותנים לו היום, שכל איבריו וגידיו יהיו יידישע איברים יידישע גידים שירגישו בדרך ממילא את המשיכה אחריו ית', לא רק על פי טעם ודעת, ולא ע"י מלחמה עם הגוף, אלא א יידישע גוף הנמשך אחר העליון ית'ש "משכני אחרך נרוצה"

'קורא לה והיא באה' ממילא, כמו שאמר דוד המלך (תהלים עג) "בהמות הייתי עמך, ואני תמיד עמך" כאן יש תמיד. לחיים לחיים! לחיים!

מדת השלום כלי קיבול לכל התורה

כתוב בסוף המגילה (סוף פ"ט) שמרדכי שלח לישראל דברי שלום ואמת, וכתב ע"ז הגר"א דחז"ל אומרים לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לתת לישראל אלא השלום, וכמ"ש מהרח"ו בהקדמת שערי קדושה שרק מי שיש לו מדות טובות תשכון בו התורה, דכל הכועס כאילו עובד ע"ז וכד' מאמרי חז"ל, עיי"ש בהגר"א עה"פ ודובר שלום לכל זרעו. ורק מי שיש לו נקיות המדות יכול לקלוט ד"ת, והשלום אין בו קיצוניות אלא בו מתמזג הכל, והיות דכאן היתה קבלת התורה מחדש לפני בנין בית שני שבו יפתח כל התושבע"פ כנ"ל, ולפי התנחומא סוף פ' נח ה'קיימו וקבלו' היה על תושבע"פ בדוקא כי המודעה היה רק על תושבע"פ, והגוף דכלל ישראל צריך להיות בית קיבול להתורה שהתורה תתאחד עם ישראל בלי חציצה כלל, לכן צריך נקיות המדות, ומי שיש לו מדת השלום יכול לקבל כל התורה.

וזהו שהרבו בפורים בענין השלום, משלוח מנות איש לרעהו וכו', כדי שיהיה בכלל ישראל מדת השלום, ועי"ז אפשר לקלוט באותו היום את ה'ישראל ואורייתא חד' בנקודת נפשות ישראל וקדושת התורה שבהם, ושיזה יבער בהגוף ג"כ, אמיתה של תורה נקלט רק בגוף שיש בו מדת השלום. וזה עיצומו של יום הפורים וכמו שביוה"כ האדם מקבל על עצמו שגם אחר עבור עיצומו של יום הכיפורים ישאר לו במשך השנה מהיום כיפור, כן בפורים צריך לקבל על עצמו דברי שלום כדי לקלוט את האמת, וצריך האדם לקבל על עצמו שהמדות יהיו ע"פ דעת תורה ולא יגיעו לקיצוניות, והתורה נקראת שלום ומדותיה הם יהיו מדות האדם, ובפורים ניתן הכשרה לזה לקשור גופם של ישראל לקבלת התורה, ולקדשם שיהיו בית קיבול לאורייתא. ודבר זה אינו בכל המועדים, כל המועדים הם השגות, פסח מוחין דגדלות, שבועות מתן תורה, סוכות שמחה, אבל שהגוף יתאים ויהיה בית קיבול להשגות זה בפורים, שנכנס קדושת התורה עד הגוף, ואז הגוף יכול להרגיש מעין מהלך דיוה"כ, ומה שביוה"כ היה צריך לענות את הגוף, בפורים יכול גם הגוף להרגיש מה ניתן ביוה"כ, וכל זה בכלל ה'קיימו וקבלו'. לחיים לחיים! לחיים!

מן השמים נלחמו בעמלק וכל מה שעשה המן נהפך עליו

בגמ' גדולה הסרת טבעת יותר ממ"ח נביאים שעמדו להם לישראל, שהם לא החזירו למוטב והסרת טבעת מאחשורוש להמן - שנתן לו בזה את השלטון על ישראל - החזיר אותם למוטב, המן הוא נכדו של עשו שהוא הפסולת של יצחק אבינו, וידוע מה שדרשו הקדמונים עה"פ 'ראה ראינו כי היה אלקים עמך' שעל יצחק אבינו צריך להביט בעומק דרכיו, בראיה ראשונה נראה כך, ובראיה עמוקה יותר זה נראה אחרת, פ' הפשוט בזה דאף דבראיה ראשונה דרכו

במהלך של יש דין ויש דיין להעמיד מהלך של בעל בחירה, כי רק ע"י בחירה אפשר לנהוג במדה של יש דין ויש דיין, אבל בעומקו היה מדת פחד יצחק שזה עבודה של יראת שמים, וכשאדם עומד לפני המלך לא שייך שם בחירה כי אין כאן צד שני ואפשרות לחטא ח"ו והוא מופקע מן החטא, ואמרו 'הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים' והיראה מחזירה את החוץ אל תוך הבידי שמים.

ומכאן יוצא עמלק נכדו של עשו, הוא בא אחרי 'שמעו עמים ירגזון' שכולם פחדו והיה המצב בעולם שמוכרח להכנע תחת כבוד שמים, וכמו שאמרה רחב 'שמענו וימס לבבנו' וממילא להכנע לישראל, בא הוא ואומר דאף שנראה שהמצב מוכרח להכיר בכבוד שמים וכל העולם מפחד מהבוי"ת וחוזר הכל לידי שמים, הוא עומד ואומר הפוך ומתנגד להכל ביד"ש, ועומק הרשעות שלו היא לא שאומר שאין הכל בידי שמים, אלא אומר הכל בידי שמים ולכן אין עבודה, ואז כלל ישראל אין להם שום יחוס דכל ענינם של ישראל הוא עבודתם לשמים, וזה הנשיאת חן שלהם בעיניו ית' אף בעוה"ז, ודבר זה הוא עקירת שונאיהן של ישראל רח"ל, והוא משתמש ב'ידוע את רבוננו' ועם זה עצמו 'מתכוון למרוד בו' זה עמלק נכדו של עשו היוצא מפסולת יצחק שעומק הקו שלו הוא להחזיר הכל לידי שמים למצב של יראת שמים באופן שא"א לחטוא, וזה שהוא 'לא ירא אלקים' לוקח את המצב הזה להפכו.

והיות שהוא מתנגד ע"י עומק פנימיות דרכו של יצחק אבינו, צריכים זה לעומת זה כדי להתגבר עליו ג"כ דרכים של עומק ופנימיות, ולהשתמש עם כח של הכל בידי שמים דוקא כדי לשוברו, וזה נס הפורים שכל הדרכים שהעמיד המן נהפכו על פניו, הוא בא להפקיע ונהפך עליו שזה עצמו יהיה סיבה לישועה, כי התנגדות לפנימיות נותן כח לפתוח פנימיות, ולכן גדולה הסרת טבעת יותר ממ"ח נביאים, כי הם דברו עם ישראל באופן שיקלטו בשכלם והיה להם בחירה בזה אם לקבל את הנבואה או לאו, ולא היה דברים המכריחים והיו נתונים עדיין תחת ה'חוץ מיראת שמים' ושם אפשר ליפול, אבל כשפתח עמלק בהתנגדות להכל בידי שמים המלחמה עמו היא ג"כ ע"י הכל ביד"ש 'מלחמה לה' בעמלק' ע"י שמו ית' וכשהכל בידי שמים כאן מוכרח הכל להתהפך. והיות השרשת כנס"י לא כאן בעולם אלא מתחת כסא הכבוד, ששם הכל כבוד שמים, לכן קבלו עתה את עצמיותם שעפ"ז 'תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור' שזה נקודת עצמיותם של ישראל ששרשה מכה"כ וזה אין לו הפסק, ואין זה הצלה רק לדורו של מרדכי אלא לכל הדורות עד ביאת ינון ועד עוה"ב ועד בכלל. לחיים! לחיים!

העולם אומר שפורים רב יש לו ג"כ ברכה מן השמים, המקור של זה הוא מ"ש כל הפושט יד נותנים לו, פ' שכל יהודי מצד עצמיותו חשוב בשמים, ובפורים נפתח העצמיות ושם כל ישראל שוים, ואין נ"מ היכן היה כל השנה ומה היו השגותיו, כשמגיע פורים נפתח הסתכלות חדשה על כלל ישראל לפי עומק המעמקים שלהם דשם כל יהודי ראוי לברכה, רבותי איר זאלט אלע גיעלפען ווערן אין אלץ ואס איר דארפט אבען כל ימי חיכם, אמן.